Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 81 (132). Вільня, Субота 5 Лістападу 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Беларуская вера.

У культуральным разьвіцьці кожнага народу рэлігія адыгрывала і яшчэ адыгрывае вельмі важную ролю. У залежнасьці ад тых ці іншых рэлігійных нормаў, ішло той ці іншай дарогай культурнае разьвіцьцё народаў і ўзрост дзяржаўнай яго магутнасьці. Трэба ведаць, што апрача высоўваньня чалавека ў сэнсе чыста рэлігійным, кожная вера зьяўляецца адначасна дзейнікам палітычнага характару, замацоўваючым, або разбураючым пануючы рэжым. Калі напрыклад возьмем дзьве веры ў б. Расейскай імпэрыі р.-каталіцкую і праваслаўную, дык кожная з іх апрача чыста рэлігійнага значэньня спаўняла палітычныя мэты, прычым, тады, калі праваслаўе было дзейнікам, які замацоўваў пануючы рэжым і пашыраў вялікарасейскую дзяржаўную думку, каталіцтва зьяўлялася дзейнікам, шкодным для русыфікатарскіх мэтаў улады і адначасна карысным для палянізацыі зямель, ляжачых на ўсход ад этнаграфічнае Польшчы. У сувязі з гэтым, зусім абаснована злажылася агульнае паняцьце, што каталіцкая вера ёсьць польскай, а праваслаўная расейскай верай. Калі браць кожную з гэтых вераў з пункту гледжаньня палітычнага, дык, ёсьць ведама, дагэтуль так было, што на нашых беларускіх землях існавалі дзьве самыя большыя па ліку прыхажан веры, гэта расейская вера і польская вера. Але на колькі Беларускі Народ узыйшоў на адраджэнскі шлях, шлях поўнага свайго вызваленьня і на колькі яшчэ іскрыцца ў яго душы рэлігійнае пачуцьцё, трэба каб гэтае пачуцьцё знайшло сабе адпаведныя варункі для свайго існаваньня. Ці-ж польская, ці расейская вера могуць даць беларускаму народу такія варункі? Ясна, што не. Толькі беларуская вера можа быць карыснай для нашага Народу, толькі яна можа ня толькі не перашкаджаць але яшчэ памагаць Беларускаму Народу вызваліцца з усяе тае няволі, у якой ён апынуўся. Якая-ж гэта беларуская вера? Тая самая праваслаўная і каталіцкая вера можа быць беларускай верай, толькі ад першай трэба адкінуць яе расейскасьць а ад другой яе польскасьць, (бо гэтыя палітычныя ахварбоўкі якраз скіраваны проці Беларусаў) і дадаць беларускасьць. Як праваслаўная царква, так і каталіцкі касьцёл стануць тады беларускай нацыянальнай верай, якая ня будзе служыць чужынцам, а толькі свайму беларускаму Народу і быць адным з важных дзейнікаў яго вызваленьня,

Калі ходзе аб беларусізацыю каталіцкага касьцёлу, дык можна сьцьвердзіць, што ў гэтым кірунку ўжо зроблены першы крок. Есьць некалькі дзесяткаў ксяндзоў, якія, тым ці іншым шляхам праводзяць у жыцьцё ідэю аб беларускасьці рэлігіі. Праўда, праца гэта вельмі памалу пасоўваецца ўперад, дзякуючы пануючай уладзе, аднак народнае захопленьне ў тых мясцох, дзе выявілася беларусізацыя касьцёлу, сьведчыць аб тым, што праца на гэтай ніве прынясе пажаданыя рэзультаты. Шмат горш стаіць справа з беларусізацыяй царквы. Беларускія сьвяшчэньнікі выхаваны ў духу праваслаўнай але расейскай веры, ніяк ня могуць зразумець, што іх верныя патрабуюць праваслаўнай, але беларускай веры і затым зусім не прабуюць беларушчыць царкву. Нічога дзіўнага, што ў сувязі з гэтым рэлігійнасьць сярод прыхажан вельмі абніжана. Калі ўжо не магчыма, або цяжка змусіць старых сьвяшчэньнікаў беларушчыць царкву, дык прынамсі новыя сьвяшчэньнікі павінны заняцца гэтай працай. Дзеля гэтага перадусім патрэбна, каб новыя сьвяшчэньнікі былі самі выхаваны ў духу праваслаўнай беларускай веры. Беларускае грамадзянства ў сваім-жа інтарэсе павінна дамагацца ад духоўных уладаў, каб праваслаўныя сэмінарыі ў Заходняй Беларусі выпускалі беларускіх, а ня польскіх ці расейскіх сьвяшчэньнікаў, і затым, каб навука ў гэтых сэмінарыях адбывалася ў беларускай мове. Справа беларусізацыі Віленскай духоўнай сэмінарыі зьяўляецца вельмі насьпеўшым і, выказваючыся цяпер за гэтую беларусізацыю, заклікаем усіх Беларусаў праваслаўных падняць у гэтым кірунку адпаведную акцыю.

Праваслаўны.

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

У папярэднім нашым аглядзе гаварылася аб недасканальнасьці чалавека. З гэтакага пагляду рабіліся вывады, што сучасны чалавек— разумны зьвер, г. зн., што ў людзей перамяшаліся — розум і дзікасьць. Вынікам гэтакае недасканальнасьці, паміма розных філязафічных разважаньняў, якія адкідаюць гэтыя нягодныя праявы, ствараецца на сьвеце гэтак, што чалавек у адносінах да сябе падобнага стараецца выкарыстаць другога ўсімі магчымымі спосабамі. Дык ці не рэзультат гэтага зьяўляецца тое, што наша Бацькаўшчына — Беларусь падзелена, што нашу зямельку забіраюць асаднікі ды калянiсты?..

Але-ж мы не адны ў сваім няшчасьці і нядолі... На сьвеце яшчэ многа ёсьць гэтакіх людзей, якія як мы паняволяны і знаходзяцца пад чужацкім панаваньнем. Усе яны імкнуцца да вызваленьня і так ці інакш змагаюцца са сваімі гаспадарамі. Праўда, некаторыя з іх, як і мы, тэмп змаганьня, з тых ці іншых прычынаў вядуць вяла, а другія па геройску выступаюць проці сваіх валадыроў. Да лічбы апошніх належаць Мараканцы.

У паўночна-заходнім кутку, адной з пяці частак нашай плянэты — Афрыцы існавала некалі незалежная самастойная дзяржава Марокка. Абмытая з двух бакоў водамі Атлянтыцкага акіяну, гэтая старонка вабіла зьвярынае вока эўрапэйскай культуры, дык, і ня дзіва, што больш як дваццаць гадоў таму назад, Францыя захапіла гэтую старонку і падпарадкавала 8 мільёнаў яе жыхарства пад сваё „культурнае" панаваньне. Іншыя дзяржавы таксама маючы вока на Марокка, быццам, заступіліся за гэтую старонку і гэтакім парадкам паміж некаторымі з іх распачаліся гутаркі — торг за толькі што забітую птушачку. У рэзультаце таргу, як і трэ' было думаць — Марокка падзялілі на тры часткі: большая, такі асталася Францыі, меншая Гішпаніі, а Танжэр — порт стаў нэўтральным пад аховаю: Францыі, Гішпаніі ды Англіі, якія мелі на мэце супольнае карыстаньне.

У працягу амаль-што дваццаць гадоў Мараканцы ціха і пакорна насілі чужацкае ярмо, але-ж нарэшце зварухнуліся і вось — распачаўшы барацьбу з Гішпаніяй — Мараканцы хутка прагналі іх са сваей зямелькі, а тагды ўзяліся за Францыю і таксама, мелі вялікі пасьпех. Каб здушыць імкненьне да волі і ўтрымаць сваё панаваньне Францыя і Гішпанія супольнымі сіламі выступілі проці Мараканцаў. Распачалася крывавая і заядлая барацьба. Мараканцы пад кіраўніцтвам свайго павадыра Керым — доўга змагаліся, але-ж фізычна не вытрывалі і паддаліся ізноў сваім паном. Французскія і гішпанскія крываўжэрцы жорстка расправіліся з Мараканцамі і ўсё быццам прыціхла і праўда: аружная фармальная барацьба прыціхла, аднак-жа дух Мараканцаў не зламаўся: ён вітае ў Марокку ўвесь час і будзіць і кліча народ да вызваленьня.

Некалькі дзён таму назад Мараканцы захапілі чатыры асобы з лічбы эўрапейцаў, у тым — нейкага з сям'і французскага консула.

Газэты падаюць, што гэтых нявольнікаў Мараканцы гэтак схавалі, што французы ніяк ня здоляюць знайсьці іх.

Быццам нявольнікі атпраўляны ў рукі аднаго з мараканскіх павадыроў Ульда, які знаходзіцца пад уплывам другога павадыра Гусэйна-Тэмгаса. Гэта апошні ведамы тым, што ўласнаручна забіў двох сябраў сваей сям'і, якія дазволілі сабе загаварыць з французскімі афіцэрамі. Вось дзе, запраўды нацыяналістычныя праявы—страшэнная адзнака ненавісьці да ўціскачоў.

Паміж Французамі і Мараканцамі ідуць перагаворы аб выдачы нявольнікаў. Мараканцы дамагаюцца ад Французаў некалькі мільёнаў франкаў выкупу, а таксама быццам хочуць выставіць рад дамаганьняў палітычнага характэру. Французы чакаюць ізноў аружнага паўстаньня, якое ізноў можа зьявіцца ў любы момант.

Ня робячы далейшага аналізу гэтых падзеяў, хочацца адцеміць адну, годную ўвагі, адзнаку—нацыянальную сьведамасьць Мараканцаў. Пры наліччы такога патрыятызму і жаданьня—барацьбы і змаганьня, лёс Мараканцаў гатуе ім безумоўнае збаўленьне: іх нядоля загіне...

Дык усе паняволеныя народы павінны браць прыклад ад „гэройскага" мараканскага народу, калі хочуць быць вольнымі!..

Мараканскаю справаю, увесь час, цікавіцца Італія, якую абмінулі пры раздзеле здабычы, дык і ня дзіва, што яна шукае спосабу каб найсьці „сваё". І вось цяпер, калі апякуны над Танжэрам думаюць вясьці гутарку над тым, каб чым-колечы „ашчасьлівіць" Танжэр, Італія

паказала, што і яна мае ахвоту далучыцца да супольнае акцыі. У мэтах гэтага зрабіла адпаведную дэманстрацыю, а іменна: паслала марскую эскадру ў Танжэр. Гэтай візыце ў лучнасьці з нейкімі, хоць і неафіцыяльнымі італьянскімі заявамі, што Італія вельмі цікавіцца справамі Марокка, дазваляе рабіць вельмі паважныя вывады. Гавораць, што гэта зьяўляецца перасьцярогай для Францыі аб небясьпецы для яе з боку Італіі.

Па італьянскім заявам Танжэр мае быць для Італіі вельмі важным, з прычыны таго, што ляжыць у варотах Сярэдземнага мора. Танжэр падожаны каля праліва Сярэдземнага мора ў Атлянтыцкі акіян. Дык ня маючы права карыстацца Танжэрскім портам, Італія ня мае вольнага праходу цераз праліў.

Як бачым, дык мароканскія справы вельмі заблыталіся... Але бадай што ці ня горш заблыталася і Румынія ў сваім унутраным жыцьці.

У Румыніі ёсьць адзін малады чалавек па імені Кароль. Гэта сын караля Фэрдынанда, які пры жыцьці свайго бацькі, як караля Румыніі, быў наступнікам прэстолу (трону)...

А можа дзеля таго, што меў многа вольнага часу, дык заняўся каханьнем... ды ажаніўся з нейкаю звычайнаю паненкаю—Лупеску. Аднак-жа прынца Караля разжанілі з Лупеску, ды ажанілі з грэчаскаю каралеўнаю Аленаю, ад якое радзіўся ў іх сын Міхась. Гэтакая пертурбацыя давяла Караля да таго, што ён зрокся свайго прынцоўства і сям'і, ды са сваею каханкаю Лупеску лупнуў з Румыніі ў Парыж. І жыў там да бацькавай сьмерці.

Па сьмерці Фэрдынанда, каралём Румыніі стаў шасьцігадовы сын Кароля—Міхась. Дык і вышла тое, што каралём зьяўляецца сын, а бацька астаўся на баку. І вось цяпер Кароль гавора, што сын яшчэ пасьпее быць каралём, яго ня ўцячэ, дык забраўшы назад адрачэньне Кароль ужо таксама хоча скінуць сына ды стаць каралём Румыніі. Бяда толькі ў тым, што Румынія яго няхоча. Аднак-жа знаходзяцца людзі, якім і Кароль-любы. А гэтакім парадкам румынскія палітыкі разьбіліся на два лагеры: адзін за Міхася, а другі за Караля. Сам Міхась, як дзіця, дык і нічога ня робіць. Ад яго імені кіруюць апякуны. У сувязі з гэтакімі пертурбацыямі ў Румыніі палажэньне вельмі напружанае. Перамагаюць пакуль-што міхалісты, якія арыштоўваюць каралістаў. Можна чакаць, што ў Румыніі здарацца паважнейшыя падзеі, а тагды здаецца жалезная мятла вымеце як адных так і другіх, бо ў Румыніі, якая зьяўляецца саюзьніцаю Польшчы, гэтак пастаўлена справа, што дабра, асабліва нацыянальная меньшасьці, і днём са сьвечкаю ня знойдуць.

У Румыніі пануе буржуазія ды абшарнікі, якія можа яшчэ мацней як дзе, цісьнуць беднага чалавека. І калі надыйдзе час разрахунку, дык атрымаюць належную заплату. А тое што гэтак будзе, за гэта гаворыць усё на сьвеце.

Зыркі.

З жыцьця Польшчы.

Ігра ў Сойм.

Польшча апошнімі часамі адзначаецца вынаходам новае, вельмі забаўнае ігры, якая называецца „ігра ў сойм". Судзячы па тых справаздачах, якія чытаем у польскіх газэтах, дык гэта надта цікавая ігра.

Падаём і мы справаздачу аб гэтай ігры для нашых чытачоў з апошняга сэансу.

3 г. лістападу па дэкрэту п. Прэзыдэнта паслы польскага Сойму зьехаліся для таго, каб працаваць над бюджэтам, каб абгаварыць справу прыходаў і выдаткаў на наступны год.

Самы бюджэт — які зьяўляецца возам паперы — прывязьлі ў Сойм і здалі ў канцэлярыю. Так што як толькі распачалося паседжаньне Сойму зараз-жа марш. Сойму п. Ратай паднёс Сойму воз паперау на якіх быў запісаны бюджэт. Паслы адаслалі яго ў камісію.

Тагды віцэ-прэм'ер п. Бартэль заняў трыбуну і прачытаў дэкрэт п. Прэзыдэнта аб тым, што Сойм замыкаецца да 28 г. лістападу. Так што ўся ігра адбылася ў працягу 8 мінут.

Ад гэтае ігры соймавы архіў папаўніўся цэлым возам паперы і болей нічога... Абсалютна нічога!...

Добры ураджай.

У гэтым годзе ў Польшчы вельмі добры ўраджай, але-ж не на збожа, а... на сьвяты. Паміма 3-га мая, адбыліся гэтакія вось сьвяты: Прывязьлі з заграніцы на бацькаўшчыну косьці пісьменьніка Славацкага, сэрца ваяўніка Касьцюшкі, каранавалі польскаю каронаю Матку Боскую Вострабрамскую, паставілі памятнік Радымінскім ваяўнікам, сьвяткавалі 7-я ўгодкі захопу Вільні і г. д. А цяпер вось 11 г. лістападу адбудзецца сьвята — 9-х угодкаў незалежнасьці Польшчы. Гэта ўсё робіцца каб „накарміць" дух народу... Ну а жалудак?!

Глупства, пане, дабрадзею, вось як!...

НАВІНЫ.

— Выезд Беларускага Народнага Тэатру на правінцыю. Пасьля грунтоўнай рэарганізацыі Беларускі Народны Тэатр пад дырэкцыяй П. Булгака выяжджае на правінцыю. У першую чаргу маюць быць аб'еханы наступныя паветы: Сьвенцянскі, Пастаўскі, Вялейскі і Маладэчанскі. Першы спэктакль мае адбыцца ў Стара-Сьвенцянах, далей у Лынтупах, Сьвірах, Гайдуцішках, Паставах, Дунілавічах, Глыбокім і г. д.

— Паветовая канфэрэнцыя Белар. Сялянскага Саюзу. У м. Картуз-Бярова 30 кастрычніка г. г. адбылася пружанская паветовая канфэрэнцыя Беларускага Сялянскага Саюзу. Прысутных на канфэрэнцыі было 56 чалавек. Падрабязнасьці і рэзалюцыі падамо ў наступных нумарох.

Што дзеецца ў сьвеце?

Падарунак на дзясятыя ўгодкі.

З прычыны дзясатых угодкаў істнаваньня бальшавіцкае ўлады, як пішуць газэты, маскоўскія заправілы выдалі дэкрэт, якім, як падарунак пралетарыяту і ўсім веркападуладным, даецца вялікая міласьць і ласка, а іменна: адмяняецца сьмяротная кара за ўсе праступкі, апрача тых, якія падойдуць пад контр-рэвалюцыю. Знача, у савецкім царстве, можна будзе ўхіліцца ад кары сьмерці за ўсе праступкі, але калі кінеш пальцам на сучасных гаспадароў савецкага гаспадарства, дык тады—капут. Рэч зразумелая, што сябе найлепш бароняць!

Ізноў старая песьня.

Ідзе падгатаваўчая праца да новае канфэрэнцыі аб разаружэньні. Знача ізноў зьвядуцца прадстаўнікі больш-менш усіх дзяржаў і запяюць песеньку на стары лад. Будуць ізноў гаварыць аб тым, што добра было-б калі-б скасаваць войска... Але-ж сумліўна, каб хто небудзь ды паважыўся на які-колечы крок. Да гэтуль мы відзім, што насупроць гутаркі аб разаружэньні ўсе дзяржавы толькі і рабілі тое, што ўваружаліся...

60 ахвяраў буры.

Бура, якая пранеслася нядаўна над Англіяй выклікала 60 чалавечых ахвяраў, якія былі, або забіты або ўтапіліся. Найбольш учярпела партовае места Флідбуд дзе цэлыя кварталы былі залітыя вадою, якую бура падняла з мора. 600 асобаў там асталося без даху над галавою, бо дамы іх былі зруйнаваны. Карабль „Бамары П'ер", які выехаў ратаваць рыбакоў, загінуў сам у хвалях мора і ўсе яго насажыры.

Кітайскія падзеі.

Карэспандэнт „Дэйлі Тэлеграф" тэлеграфуе з Пэкіну ў Лёндан аб павароце да актыўнай дзейнасьці гэнерала Ву-Пэй-Фу, які стварыў саюз з Чанг-Тсо-Лінам і Ханькоўскім гэнералам Чанг-Чай-Чынам для супольнае барацьбы проці нанкінскага ўраду. Апрацаваны ўжо дэтальны плян супольных ваенных дзеяньняў, згодна якіх Чанг-Тсо-Лін павінен заатакаваць правінцыю Шансі з поўначы, у той час як шантунская армія распачне наступленьне з усходу. Аднача сна Ву-Пэй-Фу і Чанг-Чай-Чын выступяць проці Шансі з паўднёвага боку.

Ня гледзячы на гэтакія праекты нанкінская армія ідзе наперад удоўж ракі Ян-Цэ-Кіянга ў кірунку на Ханькоў. Армію падтрымоўваюць шэсьць кананерак, якія абстрэльваюць армію ханькоўскага ўраду пры яе адступленьні.

Што датычыць фронту проці гэн. Фэнга, дык як па вестках „Дэйтшэ Алгемэйн Цэйтунг", армія Чанг-Тсо-Ліна захапіла сталіцу правінцыі Ханан места Кайфэнг. Армія гэн. Фэнга адступае не выказаваючы сур'ёзнага спраціву.

Вось і ўсё што можна сказаць аб кітайскіх падзеях. Як відаць з гэтага, дык вайна ідзе далейшым цягам.

ЯКУБ КОЛАС. 13)

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Месяц выплыў, пасьвятлела;
З мроку цэркаўка бел-бела,
Як і ён, глядзіць нясьмела—
Болей страху на іх тварах,
Месяц! лепш схавайся ў хмары,
Бо ў тым блеску-асьвятленьні
Больш замецен, менш збавеньня—
Страшна гэтае суценьне!
Ці! з кары старога дуба
Нос высоўваецца, губа,
Сьмех, ды страшны; рот бяззубы,
Хтось вылазіць з-пад карэньня...
Ці то помста зьневажэньня?
Страшна гэтае суценьне!
Хлопцу сьцішна і маркотна...
Ноч цягнецца дрыготна...
Дзесь хтось сьвіснуў трахкротна,
Сьвіснуў!... хто? для якой мэты?
Ці то знак які? прыметы?
Ці то страшны рабін гэты?
Ці то пташка мімалётна?
Хлопцу сьцішна і маркотна.
Ноч глыбее, поўнач скора;
Сьвецяць ў небе бледна зоры,
А карчма з-за касагору
Выглядае так жалобна;
На астрог яна падобна.
Ён, яна стаяць асобна,
Яны разам былі ўчора...
Ноч глыбее, поўнач скора.
Крыкнуў певень дзесь далёка,
Ды так глуха, так глыбока,
Так нясьмела-адзінока!
Ціш, глухота, нема ўсюды,
У вушах бы енкі-гуды,
У вачах той рабін руды...
Што там бачыць яго вока?
Крыкнуў певень дзесь далёка.
Але блізка час сьвітаньня,
Зьнікнуць страхі ўсе дазваньня,
Дык жыві-ж ты, вандраваньне!
Мрок радзее, ноч сьвятлее,
Ноч і добрай быць умее.
Жывіць душу зноў надзея,
Сэрца цешаць песьні раньня...
Блізка, блізка час сьвітаньня!
Дрэмле чутка ў полі ніва,
Выступае лес маўкліва
З мроку чорнаю пілою;
Хмарак шоўкавая грыва
Расьцілаецца гульліва
Агнячырванай мятлою.
Тыя-ж зоркі, бы дзяўчаткі,
Дзесь бягуць у свае хаткі,
І апошні раз іх вочкі
Шлюць свой усьмех разьвітаньня,
Промень ласкі і каханьня,—
Да наступнай яснай ночкі.
Дзень праз цёмныя заслоны
Падымае сьцяг чырвоны,
Каб сагнаць з зямлі туманы,
Чырвань льлецца на загоны,
Нішчыць цьмы пасады-троны;
Дню складаюць гымн паляны.
Хлопец чуе адраджэньне;
Ноч прашла, пазбыта цьма,
Волен ён, канец мучэньню,
Не гняце яго карчма!
Так прывольна, так прасторна!
Што было — прашло, як дым;
Ён ідзе, ідзе напорна
Крокам сьмелым, маладым.
Ён вітае яснасьць неба,
Сакаўное поле, лес,
Пах зямляный, сьвежай глебы,
Каласкоў жывы навес,
Многадумныя прасторы
І шумлівыя бары...
Унь і хвоі ў жытнім моры,
Бы дзьве родныя сястры,
Ён пазнаў іх, ён ім рады—
Ен замеціў іх тады.
Скора будуць і прысады—
Ці ня іх унь то рады?
Ён ідзе, падходзіць сонца,
Лес агортваецца ў сінь...
Будзе горача бясконца,
Хоць садзіся адпачынь!
У бок глянуў, там сунічкі,
Бы каралі на траве.
Ну, прыпынак невялічкі—
Ён зьбярэ іх жменькі дзьве!
І лясок тут такі слаўны—
Так і горне той лясок.
І дзесь дрозд, знаёмы даўны,
Падае там галасок.
Як-бы ў госьці заклікае.
І Сымонка не чакае:
Ён з дарогі зварачае
І на сонцы пад кустом
Прысядае, спачывае,
Потым моцна засынае,
Распрасцёршыся пластом.
Доўга спаў ён, як забіты;
Сонца ўстала на паўдні,
І гудуць над ім сярдзіта
Дзеці лесу, авадні.
— Устань, любы!—шэпча сонца.
Уставай!—шуміць дубок.
— Абудзіся, галубок!—
Кажуць травак валаконцы.
— А-а!—Ён вочы раскрывае,
— Дзе-ж то я!—глядзіць вакол.
Перад ім сьцяна жывая,
Над ім шапка баравая,
Лес—зялёны частакол.
І адразу ясна стала—
Вольны ён, ён ня слуга!
Разышлася і прапала
Гэта сонная смуга!..
Але што-то? здань ці дзіва?
Ці то лес навёў туман?
Мільгатнула штось маўкліва,
Бы ажыў унь той дырван,
Вочкам бліснуў дурасьліва!
Не, ня мона быць, то—зман!
То быў вобраз іскразьзянны,
Момант радасьці, надзей,
Сэрца гымн агнём паранным,
Песьня зорак, сонцавей.
Зьнікла здань—так сон зьнікае,
Але водгульле яе
У вачах яшчэ блiскае
І спакою не дае.
Ды якая-ж то прява?
Сон няўпомнены ці яў?
Ці русалчына забава?
Ці лясун пажартаваў?
І задумаўся хлапчына,
„Сон такі прысьніў, знаць я".
Над ім гэтая хвіліна
Вее чарамі жыцьця.
— Э!—махнуў Сымон рукою,
Каб ход іншы думкам даць:—
Ня мне з доляю такою
Аб ёй марыць і гадаць!
Сеў і з клумка ён вымае
Рыбу, хлеб кладзе на дол;
Няхай Шлёма прабачае:
Шабасовы гэта стол!
Будзе сьнеданьне, бы ў пана,
На пахучым мурагу...
Што за цуд? з таго дырвану
Хтось азваў:—Сымон! а-гу!—
Ён ускочыў, азірнуўся,
Галавой абвёў вакруг;
Бачыць—куст узварухнуўся

Паслы Шакун і Шапель не прыняты ў Беларускі Пасольскі Клюб.

У пятніцу 4-га лістападу адбылося пасяджаньне Беларускага Пасольскага Клюбу, на якім між іншымі справамі разглядалася справа заявы паслоў Шакуна і Шапеля аб прыняцьці іх у Беларускі Пасольскі Клюб. У гэтай справе Клюб вынес наступную пастанову:

„Дзеля таго, што паслы Шакун і Шапель у працягу пяцёх гадоў зрабілі шмат шкоды Беларускаму народу, належачы да рожных польскіх, варожых да беларускіх спраў, арганізацыяў, а таксама і дзеля, таго што ўспомненыя паслы пасьля падачы ў Беларускі Клюб заявы аб прыняцьці іх у склад сяброў клюбу, ня выказалі ніякіх пачынаньняў у кірунку направы іх мінулай шкоднай працы, Бел. Пас. Клюб пастанавіў: паслоў Шакуна і Шапеля ў склад сяброў Клюбу не прыняць“.

Гэтую пастанову падпісалі: Старшыня Ф. Ярэміч, сябры — Ю. Сабалеўскі, В. Рагуля, Кс. А. Станкевіч, сэн. А. Назарэўскі і сэкрэтар сэн. В. Багдановіч.

——

Пасьля прыняцьця гэтае пастановы ў канцэлярыю Сойму было выслана паведамленьне наступнага зьместу:

Гэтым паведамляем, што п. паслы Шапель і Шакун не належаць да Беларускага пасольскага Клюбу.

(—) *Ф. Ярэміч*
Старшыня Беларускага
Пасольскага Клюбу,
пасол Сойму.
(—) *Сабалеўскі*
за сэкрэтара.

Юрыдычныя парады.

Юрыдычная Сэкцыя Бел. Інст. Гаспадаркі і Культуры гэтым падае да агульнага ведама, што кожная парада, як вусная так лістовая, у кожнай паасобнай справе каштуе 50 гр. Калі інтэрэсант у лісьце пытаецца парады ў некалькі справах паасобных, дык павінен прыслаць належнасьць па 50 грошы за кожную паасобную справу. Апрача належнасьці за параду трэба прыслаць паштовую марку на адказ.

Такім чынам, калі хто зьвяртаецца пісьменна ў Юрыдычную Сэкцыю ў аднэй якой небудзь справе, дык павінен адначасна прыслаць 70 грошай паштовымі маркамі. Інтэрэсанты, якія не прышлюць з гары належнасьці за парады і на паштовыя расходы, не атрымаюць адказу на свае лісты.

—о—

Юрыдычная Сэкцыя паведамляе, што юрыдычныя парады высланы ўжо наступным інтэрэсантам: Гр. гр. Раману Прыбыплуку, Базылю Нехвядовічу, Канст. Чарапуку, М. Клаўсюцю і кс. Семашкевічу.

Юрыдычная сэкцыя Інстытуту.

Гаспадарскі аддзел.

Торф наша багацьце.

На Беларусі ёсьць шмат імшарных балот, якія пакрыты белым мохам, журавінамі, багульнікам, верасам і інш. На аднэй дзесяціне такога балота, згодна Горацкіх дасьледаў, кожны год нарастае каля 420 пудоў сухога моху. Сьцяблі гэтага моху кожны год згніваюць і ўтвараюць імшарны торф. Няма такога кутка ў нас, дзе-бы не знайшлося торфу. Мясцамі ён залегае глыбока, мясцамі плытка; бывае ён чорны, руды, валакністы, ці сыпучы.

Гэты торф для нашае гаспадаркі зьяўляецца капіталам, які мы мусім самі скарыстаць. Торф—годны для нас, як угнаеньне нашых спустошаных нівак, таксама і на апал. Торф найлепш капаць у позьнюю восень, калі ў гаспадарцы падбіраецца больш свабоднага часу. Выкідваючы торф з ямы трэба сыпаць яго ў невялікія капцы, каб торф праветрыўся і страціў шкодную для зямлі кваснасьць. У гэтакіх капцох торф мусіць ляжаць год. Калі торф ужо перагніў і прасох, дык яго можна вазіць у двор пад паветку.

Сухім торфам трэба пасыпаць гной у хлеве і прыкрываць яго саломай. Такім спосабам у нас прыбудзе гною і якасьць яго палепшыцца, бо торф забірае ў сябе ўсю жыжку ў хлеве, якая бяз торфу часта выцякае з хлева. Сухі торф карысна ўжываць да кампостаў: няма лепшага гною на нашы сады і гароды, як кампост з торфу. Кампост гэты робіцца так: торф кладуць у вал вышынёй 2 аршыны, шырынёй 3 аршыны. Перакладаюць яго саломай і пасыпаюць вапнай. Торф у валох павінен ляжаць цэлы год, у працягу якога трэба яго перакінуць лапатамі разоў тры, каб торф добра перарабіўся. Воз такога кампосту больш варт як некалькі вазоў гною з кепска кормленых жывёлаў. Калі ў гэты кампост трохі дабаўляць попелу з печы, сьмецьця, сажы і другіх адпадкаў гаспадаркі, якія марнуюцца ў нас, дык якасьць кампосту яшчэ ад гэтага палепшыцца. Тарфяны кампост добра ўжываць пад прышчэпы, ад чаго яны хутка растуць і даюць добрыя фрукты. Варыва па кампосьце расьце буйна і не баіцца засухі.

Скарыстоўваючы торф на подсьціл у хлеве, гэтым мы захоўваем салому на корм. Апрача гэтага, ужываючы торф на подсьціл, бывае больш гною, а жывёла менш прастуджваецца і лепш чуецца на здароўі.

Торф валакністы добра надаецца на апал. Наш хлебароб часта па дровы едзе за сьвет, між тым, як апал знаходзіцца пад бокам. Прыгатаўляецца торф на апал так: выразаюць з торфу цэглінкі, кладуць на два дні кантам, а калі ўжо цэглінкі добра абсохлі, дык складаюць іх у клетку, каб вецер праходзіў скрозь зложаны торф. Такім спосабам прасушаны торф можна ўжо вазіць у двор і хаваць у будыніну. Сухі торф гарыць добра і толькі патрэбны трэскі на падпалку.

Гаспадар.

Весткі з Краю.

Аб земляробскай выстаўцы ў Клецку.

Нядаўна адбылася ў Клецку трохднёвая земляробская выстаўка, наладжаная Клецкім акруговым Саюзам „Kółek Rolniczych“. Наагул выстаўка прайшла слаба: Былі выстаўляны тыя-ж плугі, бароны, малатарні арфы і г. д., якія селянін бачыць кожын дзень. Было некалькі гатунковых коней ды кароў, з вялікіх маёнткаў, пераважна з ардынацыі Радзівіла. Адзначаўся багацьцем сваіх эспанатаў аддзел збажжавых расьлін. Тутка ня толькі маёнткі, але і нашае сялянства (пераважна з хутароў), паказалі шмат цікавых рэчаў. Так адзін селянін прывёз сноп свайго жыта ў адзін сажэнь вышынёю, другі сноп аўса, трэцьці ячменю, грэчкі і г. д., словам сялянства паказала, што можа працаваць і ня чураецца навейшай земляробскай культуры. Затое нашы „культуртрагеры“ п. п. асаднікі, дык нічога ня прывязьлі на паказ, дый што яны маглі паказаць? Ім доўга яшчэ трэба вучыцца ў нашага селяніна!... Зьвяртаў на сябе агульную увагу, аддзел жаноцкіх работаў. Першае мейсца ў гэтым аддзеле займалі беларускія эспанаты, ткальнымі вырабамі нашых жанчын. Гледзячы на коўдры, ручнікі, настольнікі, палотна, радавалася сэрца, што наперакор заявам нашых ворагаў аб адсутнасьці кутьтуры і таленту ў Беларускім народзе, гэтакія, як паказала выстаўка, перавышаюць „культуру і здольнасьці“ п.п. асаднікаў, ды каляністых, якія нічога ня выставілі.

А гэтым апраўдваецца ўдзел беларускага сялянства ў польскай выстаўцы... Бяз гэтага была-б не пажадана прысутнасьць беларускіх экспанатаў на выстаўцы „Kółek Rolniczych“.

Мужычок.

НАШАЯ ПОШТА.

П. Доля. Ваш заклік зьмяшчаем, вершы крыху заслабыя.

А. Валуевічу. Газэту пасылаем Вам.

Гр. **М. Вершыніну.** Матэрыялы атрымалі. Будзем друкаваць крыху пазьней.

М. Мацюшу. Можам выслаць Вам ад 69 нумару, калі прышліцё нам належную падпіску.

Савошчыку С.: — пробны нумар паслалі.

П. Сапачу, Кізевічу Ф., Семашкевічу С., А. Хоцьку, Крулікоўскаму Ю., — газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Захара Босага — 3 зл.; Арэхвы А., Варбіцкага В., Ганны Грышэль, Н. Смыка, Паляка Язэпа, Нікаповіча Сьц., Паляка Я., Кахансказа П., Таранцея Яз., Валцева Відолі — па 2 зл.; Кохно М., Пілецкага Гр. — па 1 зл.; Сапыля Ю. — 90 гр.

I адтуль, бы сьветлы дух,
Тварык мілы выглядае,
Здаваленьне, сьмех на ім.
Шчасьце радасьць маладая
Зьзяе сонцам веснавым.
— Ганна! Родненькая Ганя!—
Крок наперад ён ступіў,
Так зьдзівіўся! і ў тым стане
Рукі сьмешна апусьціў.
—Ай, Сымон! які дзіўны ты!—
Ганна сьмехам залілася.
Сьмех, бы зорамі спавіты,
I галоўка самавіта
З траўкі-зелені ўзнялася.
I бліскаюць яе вочкі,
Як у жыце васількі;
Голас—срэбраны званочак,
Шчочкі—макавы лісткі.
— Дзе спаткаліся, Сымонка!
Як-жа ты папаў сюды?
А як зыгнуў ад нас гонка—
Помніш тую ноч... тады?
Ганна борзда гаварыла,
Распытоўвала сябра,
Нават трошкі пажурыла,
Што іх выракся двара.
— Я зьбірала тут суніцы,
Зірк—аж бачу, нехта сьпіць!
Я спужалася, дурніца:
Злодзей, думаю, ляжыць!
Я ўжо бегчы прэч хацела,
Ды дай, думаю, зірну
На разбойніцкае цела“.
Крок ступаю я нясьмела,
Толькі ціхенька гарну,
Як зірнула-ж—і пазнала!
I так шкода цябе стала—
Не пасьмела я будзіць,
I гадзіны дзьве чакала—
„Няхай, думаю, пасьпіць“.
Ці здароў-жа? як жывецца?
Скуль ідзеш? куды? зачым?
Сядзьма тут!—Яна сьмяецца
I садзіцца радам з ім.
I так добра стала ў лесе!
Ён бярэ яе руку,
А зязюлька на суку
У жывой зялёнай стрэсе
Ім варожыць штось—ку-ку!
Ён глядзіць дзяўчынцы ў вочы,
Ён маліцца ёй гатоў,
Ёй сказаць так многа хоча,
Ды ня знойдзе толькі слоў—
Аж той дрозд з яго рагоча!

Сымон.

Ах, Гануська, як я рады!
I вось, Ганя, што дзіўно:
Мяне гнала штось з прысады
I шаптала мне адно—
„Ідзі ў лес, у лес зайдзі!
Адпачынь там пасядзі!“
I так вышла ўсё да ладу!

Ганна.

Ты-ж адкуль ідзеш, Сымонка?

Сымон.

Я ў карчме служыў, ды ўцёк.
Ох, карчмар мне так дапёк—
Ну, хоць кідайся ў палонку!

Ганна.

Бедны! бедны! А ты вырас,
Ну, зусім дзяцюк другі,
I няма тае смугі...
А ў вачох той самы выраз—
Сьлед нязбыўнае тугі...
А скажы: Ты помніў нас?
I мяне ці ўспомніў з раз?

Сымон.

Ня было тае часіны,
Таго вечара і дня,
Каб і ты й твая радня
Ня прыйшлі мне на ўспаміны.
Я ляжу адзін, бывала,
Ноч зацятая, жуда,
I сьмяртэльная нуда
Кіпці выпусьціць і джала.
Але ўспомню аб табе я—
Чымся добранькім павее,
Забываецца карчма;
Зноў абудзіцца надзея,
Што ў жыцьці ня вечна цьма.

Ганна.

Дык ты помніў, што ёсьць Ганна
Дзесь на хутары ў глушы?

Сымон.

Ты была ў маей душы,
Заўжды міла і жаданна.

Ганна.

Ты, здаецца, за сьняданьне
Думаў сесьці? Сьнедай, дружа!
Чаго тут сьціскацца дужа?
Абы меў на то жаданьне!
А то хочаш: будзем разам
Мы спраўляць маёўку тут?

Сымон.

Я скажу, як Шлёма: „гут!“

Ганна.

А мой полудзень пад вязам—
Баль устроім, як паны!
Там з суніцамі збаночак.
Сыру смачнага кусочак
I грачанікі-бліны.

У цяньку старога дрэва
Селі, сьнедаюць яны,
I іх сэрцы згоды, сьпеву,
Сьветлай радасьці паўны.
Не змаўкае іх гаворка:
Расказаў Сымон аб тым,
Як жылося яму горка,
Хто быў Шлёма і Якім,
Як ён рабіну ліхому
Там папомсьціўся за зьдзек,
I як пойдзе ён да дому—
Ён, з грашамі чалавек!
Павандруе ў сьвет з скрыпуляй,
Песьні будзе ён складаць,
Ён людзей дабром атуліць,
Каб палёгку людзям даць.
Потым сьціх Сымон панура,
Смутак зьлёг яму на твар,—
Так змаўкае перад бурай
Поля стомлены абшар.
Ганна голаву схіліла,
Смуткавала і яна,
Бы адным крылом акрыла
Іх мысль нейкая адна.

Сымон.

Што-ж мы змоўклі? Эх, Ганусь!
Як падумаю, што зноў
Я адзін павалакуся—
Проста ў сэрцы стыне кроў.
Я нядаўна быў шчасьлівы,
Не гадаў я ні аб чым,
Не палохаў сьвет жахлівы,
Як-бы я ня жыў у ім,
Бо ў той міг перад сабою
Меў цябе, цябе адну.

(Далей будзе.)

„Zygmunt Nagrodzki"

Вільня, Завальная вул. № 11-а.

ПРАПАНУЕ:

Сячкарні ручныя.

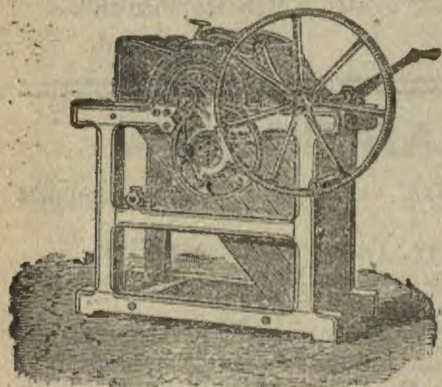
CPD без вагі, на 2 гатункі сечкі, ногі з жалезнай бляхі . . 95 зл.
CCX без вагі, з вялікім колам, на два гатункі сечкі, уся з літага жалеза . . . . 120 „
CCX s/m Bentalla без вагі, з вялікім колам, уся з літага жалеза, нажы ангельскія Бурыса . . . . 130 „
N 3 з вагаю, з вялікім колам, на 2 гатункі сечкі . . . . 130 „
SASX s/m ангельскі, з вагаю, з вялікім колам, на 2 гатункі сечкі, нажы ангельскія Бурыса . . . . 140 „

Сячкарні манежныя.

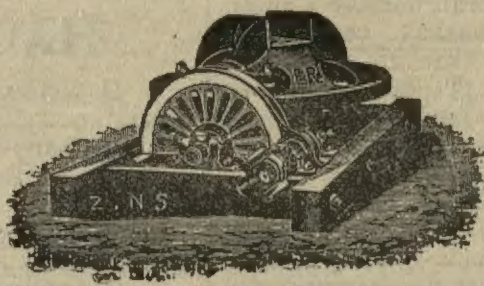
„Warszawianka" 3 нажы, у моцнай раме дзераўлянай, з вялікім цяжкім колам, на 2 гатункі сечкі . . . . . . 245 „
CEB s/m Bantalla, 2 нажы, уся жалезная, на 2 гатункі сечкі 300 „
BW s/m Bamforda, 2 нажы, уся жалезная, на 2 гатункі сечкі 340 „
BW такая-ж, толькі 3 нажы . . . . 360 „
Увага: Сячкарні **„Warszawianka" CEB і BW** з 2 нажамі могуць ужывацца і для ручное сілы.

Малатарні ручна-манежныя.

MCD3 штыфтавая, з адчыненым бубнам, на ролікавым ходзе 350 „
„Badenia" s/m штыфтавая, з адчын. бубнам, на ролік. ходзе 480 „
„Kutnowianka" штыфтаваная, з адчыненым бубнам, штыфты патэнтованыя, на ролікавым ходзе. Збудавана надзвычайна моцна і практычна . . . . 460 „

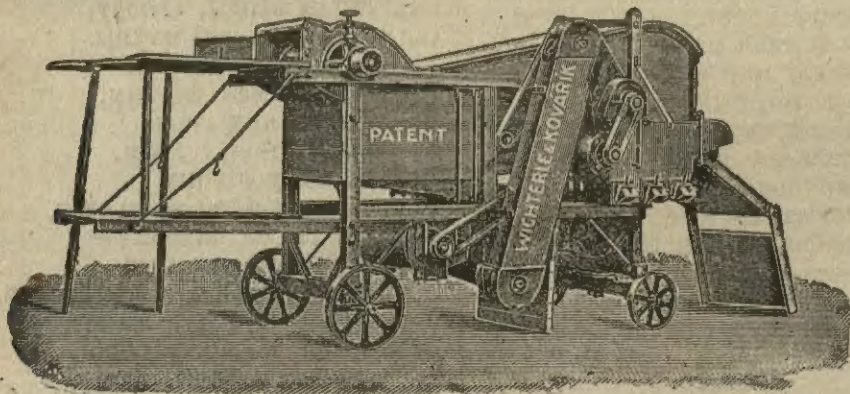
Малатарня „Kutnowianka" штыфтавая.

Манеж „Orzel" аднадышлавы.

Малатарні манежныя.

L20" 2-х трыбовыя, штыфтавая, з адчыненым бубнам, на ролікавым ходзе . . . . 437 „
WO18" да пасу, штыфтавыя, з адчыненым бубнам, на ролікавым ходзе . . . . 350 „
WO22" да пасу, шрыфтавая, з адчыненым бубнам, на ролікавым ходзе . . . . 392 „
HR18" цаповая, цапы сталёвыя карбаваныя . . . . . . 458 „
„Kutnowianka" цаповая 20", цапы сталёвыя карбаваныя, на ролікавым ходзе . . . . 476 „
MKBC цаповая, шырокамалотная, да звычайнае саломы, на колах, на ролікавым ходзе . . . . 700 „
B18 цапова-штыфтавая s/m Elvortiego, фабр. „Край". . . . 400 „
Такая-ж самая з пературасачом саломы. . . . . 580 „

Малатарня перавозная MRCs22.

Малатарні чэскія ад фабрыкі „Віхтэрле і Коважык".

a) Манежныя с паясным прыводам.

B18" штыфтова-цаповая, без пературасача саломы . . . . 53,50 дал.
B18" „ „ з пературасачом „ . . . . 81,50 „
M22" штыфтавая, з адчын. бубнам і таркаю для канюшыны 67,50 „
4MR22" штыфтавая, з адчыненым бубнам, з пературасачом саломы, з сітам да змахівінаў і таркаю да канюшыны 130 „

b) Маторныя.

NCe22" штыфтавая, на колах, з таркаю да канюшыны . . 337 „
NCs22" штыфтавая, перавозная, з падвойнаю чысткаю, з таркаю для канюшыны і каласьнікам да ячменю. . 371 „
Такая-ж MRCs22" . . . . 427 „
MRL24" цаповая, на колах, з падвойнаю чысткаю і каласьнікам да ячменю . . . . 540 „
Прэсы да саломы да гэтых малатарняў . . . . 140 „

Манежы.

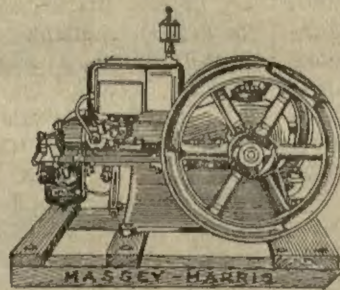
Аднадышлёвы s/m Claytona, да малатарняў штыфтавых і сячкарняў, на 25 абаротаў . . . . 335 зл.
Такі-ж самы з 2-мя перакладзінамі, 25 абаротаў (да малатарні штыфтовае) і на 30 абаротаў (да сячкарні) . . . 350 „
Аднадышлёвы „Orzel" да малатарняў штыфтавых і сячкарняў на 26 абаротаў. Самасмаравы. Збудаваны надзвычайна моцна і практычна . . . . 395 „
Ахрана на трыбы (на жаданьне) . . . . 25 „
Такі-ж самы манеж **„Orzel"** але з перакладз. на 26 і 31 абар. 425 „
Ахрана на трыбы (на жаданьне) . . . . 25 „
Двухдышлёвы DRW да малатарняў штыфтавых і сячкарняў, 25 абаротаў . . . . 490 „
Двухдышлёвы DAW — 36 абаротаў да малатарняў цаповых і сячкарняў . . . . 495 „
Такі-ж самы — 40 абаротаў . . . . 501 „
Двухдышлёвы BR да малатарняў цаповых і сячкарняў, на 2—3 кані, 40 абаротаў, самасмараваньне . . . . . . 630 „
Двухдышлавы C на 4 кані, да малатарняў шырокамалот. і **B18** 661 „
Чатырохдышлёвы Z на 4 кані, моцны . . . . 693 „
Чатырохдышлёвы ад 4 да 8 каней, да вялікіх малатарняў 1052 „

Прыстаўкі.

„Uniwersalna" з трыбовою перакладзінаю і з паясным колам радыусаму 30 цаляў. . . . . 210 „
Звычайная — з радыусаму 48 цаляў . . . . 150 „
„ „ 56 „ . . . . 175 „

Малатарныя камплекты.

Малатарня штыфтавая MCD3 і манеж аднадышлёвы s/m Claytona . . . . 685 „
Малатарня штыфтавая **„Kutnowianka"** і манеж аднадышлёвы **„Orzel"** з 2-мя перакладзінамі. . . . . 875 „
Малатарня цаповая HR18" і манеж **DAW** на 36 абаротаў . 953 „
Малатарня цаповая **„Kutnowianka" 20"** і манеж **DAW** на 40 аб. 977 „
Малатарня цапова-штыфтавая **B18** фабрыкі **„Kraj"** і манеж Вольскага **„C"** і з прыстаўкаю **„Uniwersalna"**. . . . . 1271 „
Малатарня цапова-штыфтовая **B18** фабр. **„Kraj"** з пературасачом і манеж Вольскага **„C"** і прыстаўка **„Uniwersalna"** . 1451 „

Нафтавыя матары

ад амэрыканскай фабр. **Massey—Harris**, да малатарняў, гаспадарскіх млыноў, піл, варштатаў, воўначосак і г. д.

у $1^1/_2$ сілы . . . . 150 дал.
у 3 „ . . . . 200 „
у $4^1/_2$ „ . . . . 280 „
у 6 „ . . . . 350 „

АРФЫ.

„Unja" № 4 на 8 рэшатаў . . . . 172 зл.
„ № 3 „ 11 „ . . . . 192 „
„ Такая-ж са споднім рэшатам трасучым . . . . . . 216 „
„ № 2 на 11 рэшатаў . . . . 208 „
„ Такая-ж са споднім рэшатам трасучым . . . . . . 237 „
„ № 1 на 12 рэшатаў . . . . 236 „
„ Такая-ж са споднім рэшатам трасучым . . . . . . 272 „
Вольскага № 5 на 11 рэшатаў . . . . 510 „
Апрача таго ёсьць на складзе арфы заграгічныя.

Парнікі на бульбу.

SD на 62 літраў . . . . 164 зл.
„ на 80 літраў . . . . 170 „
„ на 100 літраў . . . . 217 „
„ на 130 літраў . . . . 245 „
„ на 160 літраў . . . . 282 „

Гаспадарскія млыны.

Саксонскі B француская каменьні вяліч. 305 мм., на ролікавым ходзе, пасавы, на 3—4 кані, дае за 1 гадзіну да 10 пудоў разоўкі . . . . 70 дал.
Саксонскі № 0 вальцавы ручны, даўжыня вальцаў 200 мм., дае за 1 гадз. да 5 пудоў разоўкі, з махавіком і корбамі 100 „
Саксонскі № BO вальцавы, трыбавы, манеж трэба на 2 коні, даўжыня вальцаў 200 мм., дае за 1 гадз. да 10 п. разоўкі 110 „
Саксонскі № B1 вальцавы. трыбавы, манеж трэба на 2 коні, даўжыня вальцаў 250 мм., дае за 1 гадз. да 15 п. разоўкі 145 „
Саксонскі № C1 вальцавы, таксама як папярэдні, толькі пасавы . . . . 145 „

Вагі дзесяткавыя

ад фабрыкі **W. Hessa** ў Любліне.

На 100	150	200	300	400	500 кілёгр.
Цана зл. 68	95	108	121	144	167.

Хто хацеў-бы атрымаць цэннік на рожныя іншыя рэчы, няхай адразу нам напіша.

Хто ня мае даволі грошай, але ёсьць гаспадаром моцным і працавітым і калі дастане адпаведнае пасьведчаньне ад гміны ці іншае паважнае ўстановы ці асобы, атрымае на нашым складзе патрэбную машыну на выплату.

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук.

Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.